

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI.</p> <p>Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu anu 5 fl. — cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU:</p> <p>Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Ér banii de prenumeratiune la TIPOGRAFF'A DIECESANA in ARAD.</p>
---	--	---

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

Biseric'a si Scól'a.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Cu 1. Iuliu stilu vechiu deschidemu abonamentu nou pe semestrulu alu II-lea la „Biseric'a si Scól'a.“

Rugàm pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe viitoriu, se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpatii calduróse precum si de bunavointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

REDACTIUNEA.

Vocatiunea pentru carier'a ce ne-am alesu.

Vorbindu in numerulu trecutu cu tenerii, cari in anulu acest'a s'au despartitu de scóla, si au intratu in viétia, le-am infacisiatu carier'a de preotu si invetiatoriu cá unele din cele mai greis.

In cele mai multe locuri este putien remunerata functiunea de preotu si invetiatoriu; ér celelalte multe greutàti, pre cari le intempina omulu in servitiulu

acestor functiuni sunt nenumerate. Functionariulu bunu traiesce numai pentru oficiulu seu si pentru a face si realisá binele in servitiulu causei, carei'a servesce; dar intru realisarea acestui propusu alu seu intelnesc la fiecare pasu câte o pedeca. Are se lupte acestu omu de multeori cu nepriceperea, cu prejudetie, seu dóra chiar si cu patim'a.

Si omulu de inima se semte greu lovit, cand vede, ca este paralisatu in intentiunile sale bune, si cand vede, ca afacerile publice suferu de multe ori pentru lucruri de nimicu; ér acésta stare i-face viétia multu mai amara, decât lips'a de o dotatiune, seu remuneratiune corespundietória.

Dar in sfersitu dupace a apucatu cinev'a pre o cariera, trebue se tiena de ea, si aici se-si intemeieze bunastarea si viitoriulu; ér daca grea este carier'a de preotu si de invetiatoriu, atunci se-ne punem intre-barea, ca óre sunt alte cariere mai usióre.

Nu este totu auru ceeace scipesce, si daca vedem si credem dupa cele ce vedemu, ca alte cariere aru fi dóra mai usióre, atunci amar ne insielàm.

Se crede in genere, ca positiunea functionariloru de statu, municipali si comunali ar fi mai mai buna, decât a nóstra, a preotiloru si a invetiatoriloru. Apoi se nise ierte, daca dicem, ca nu este adeveratu. Acesti ómeni sunt espusi la multe fluctuatiuni si la multe neajunsuri, pre cand preoti'a si invetiatori'a nóstra multu putien representa unu feliu de stabilitate si statornicia. Se crede apoi, ca multi functionari sunt mai bine remunerati, decât noi, si in adeveru asia si este; dar daca ne uitàm la pretensiunile loru si ale familielor loru, trebue se constatàm neaperatu, ca relativu nici dotatiunea nóstra nu este mai mica.

Dincontra cutezàm a dice, ca oricât este de grea positiunea preotului si invetiatoriului de astadi, ea representa celu putien pana acum pentru noi, pentru romani, starea, in carea cinev'a póte se-si creeze si siesi o viétia tícniata, si póte face servitie si neamului seu.

Vorb'a este numai, ca omulu, carele a luat a supra-si greutatea slujbei de preotu si invetiatorin, posede elu pentru acést'a pregatirile necesarie, si are elu chiamarea, seau vocatiunea pentru slujb'a, ce o a luat asupra s'a.

Daca are cinev'a acésta chiamare, atunci nu se póte, cá se nu isbatésca.

In punctulu acest'a momentulu principalu lu-constitue conditiunea, de carea a legatu Mantuitoriulu Christos sarcin'a apostoliei in vorbirea S'a cu Petru, cand acésta sarcina o-a facutu pendentu in cuvintele: „Petre iubesc-me,“ — de dragostea slujitoriloru bisericei sale facia de densulu.

Daca cinev'a procede in lucrulu seu cá preotu si invetiatoriu condusu de dragoste facia de biserica si de poporu, atunci nu se póte, cá se nu isbutésca, pentruca „dragostea tóte le póte,“ ér in acesta dragoste consta vocatiunea.

* * *

Daca n'ar fi viéti'a impreunata cu griji si ne-
cazuri, n'ar avé nimenea nici celu mai micu meritu,
ca a trairu in acésta lume, precum de alta parte nu
ar poté avé nimenea nici cea mai mica placere de
durata si statornicia. Placeri, ce vinu, si trecu fara
se lase urma dupa ele, póte se aiba omulu multe in
acésta lume. Astfeliu de placeri nu multimescu inse
pre nimenea; dincontra numai lu-desilusionéza, si de
multe ori potu se-lu faca se despereze, si se cada
cu inim'a. Placerea inse, ce o semte omulu, cand a
invinsu unu necazu, si s'a pusu la adapostu de den-
sulu, remane o placere statornica, si constituesce o
parte intregitória in istori'a vietii nóstre; ér mai
multe astfeliu de placeri constituescu bunastarea si
fericirea nóstra.

Aplicandu acestu adeveru basatu pre scriptura si
pre esperienti'a neamului omenescu de veacuri la o-
mulu, carele ocupa o functiune, vom aflá neaperatu,
ca si acestu omu numai atunci póte se-si cascige pla-
ceri statornice si o viétia ticnita, cand este in stare
se invinga greutátile oficiului, pre carele lu-pórta.

Dar pentru invetiatoriulu si preotulu romanu
sunt multe aceste greutáti. Au astadi toti acesti ó-
meni pre langa greutátile vietii de astadi a espiá
multe pecate ale trecutului.

Aceste greutáti constituescu inse importanti'a e-
pocoi, in carea trairu. Este acésta epoca unu timpu
de grea cercare, dar unu timpu de mari si multe
merite pentru omulu, carele scie sè se afle intre im-
prejurárele vietii de astadi, si intre aceste imprejurári
scie se realizeze binele.

Va se dica tenerii, cari s'au despartitu dilele
trecute de scóla intra in viétia intr'o epoca, carea le
deschide unu vastu campu pentru merite.

Au acesti teneri neaperatu toti vocatiune pentru
carier'a, pre carea o au luat. Au in acelasi timpu
de siguru si dragostea catra biserica, scóla si poporu.

Si cine este armatu in functiunea s'a cu acésta arma,
nu se plange nici odata, ca lucra multu pentru plata
putiena. Unu astfeliu de omu scie, ca si cu plata pu-
tiena se póte traí usioru si bine, atunci cand are o
buna impartiéla si o buna chivernisiéla, intocma pre-
cum reu traiesce si omulu cu plata mare, daca nu o
scie impartí si griji.

Dotatiunea slaba nu impedece pre omulu cu vo-
catiune de a-si implini detorinti'a. Totu asia de pu-
tien lu-impedece si celelalte greutáti, cu cari are a-se
luptá, si anume: nepriceperea si patim'a.

Omulu cu vocatiune preotiesca si invetiatorésca
scie, ca chiar pentru aceea este densulu preotu si in-
vetiatoriu cá dinaintea lui se dispara nepriceperea, si
cá elu se faca, se incete interesele si patimele, si ca me-
ritulu si virtutile lui oficiale constau intru nimicirea a-
cestor done, si inlocuirea loru prin lumina si prin
judecata matura.

Nu se potu face aceste grele lucruri de odata,
dar in tóta diu'a se póte face si realisá câte cev'a
din ele cu rabdare si perseverantia. In tóta diu'a vom
poté indreptá câte cev'a, cand ne vom dá silinti'a,
si vom staruí se indreptám.

Cu chipulu acest'a dilnilcu ne vom face acésta
cariera totu mai usióra, ér positiunea nóstra oficiala
si starea nóstra privata va devení din di in di totu
mai ticnita si mai multiemitória.

* * *

Va se dica precum in ori-ce imprejurári ale
vietii sórtea si starea omului depinde in prim'a linia
dela modulu, cum insusi si-o scie faurí; tocma asia
se are lucrulu si cu viéti'a publica, si cu starea pre-
otului si a invetiatoriului. Daca voiesce omulu, si
scie se incépa, se chivernisésca lucrurile afla in tot
loculu modulu, prin carele se-si scie faurí o buna-
stare; ér daca nu este capace, daca nu se scie griji
si chivernisi, atunci tóte sunt inzadaru.

Dorim cá acestu modru se-lu scie aflá ómenii
teneri, cari au esitu din scóla, si le dorim de nou
celu mai bunu succesu, pre carier'a, pre carea au
apucatu.

Notitie si observári

din diariulu unui esmisu in afaceri bisericesci-scolarie.

III.

Eram odata intr'o comuna esmisu pentru revisiunea
socoteliloru bisericesci si scontrarea cassei. De facia erá
la acésta ocaziune intregu comitetulu si epitropi'a paro-
chiala. Cu socotile bisericei la noi in multe locuri merge
lucrulu cam greu si cu anevoia. Ori se administréza bine
banii bisericei, ori nu, ómenii nostri sunt aplecati a avé
banuiele facia de ceice administréza acesti bani.

Si in satulu, in carele me aflam, banuiele erau des-
tule; si inca inainte de a fi ajunsu in satu mi-s'a spusu
de unii, cá se fiu cu multa grija, pentruca epitropulu pri-

mariu de câtv'a timpu s'a aretatu cam pré banosu, si satulu intregu a inceputu a fi de credinti'a, ca trebuie se fi atacatu banii bisericeii. Ajungendu in satu am inceputu revisiunea; si in adeveru am aflatu unele iregularități, si anume vre o patru positiuni de venite bisericesci, cari lalalta faceau 20 fiorini, nu erau induse in jurnalulu cassei. Fiend smint'a constatata urmă neaperatu, cá acésta suma sè se restituésca bisericeii, si sè se induca in perceptiuni, ceeace episcopulu primariu a si facutu in faci'a comitetului rogandu-se tot de odata de iertare.

In erogate am datu apoi érași preste unele positiuni, cari atât mie, cât si comitetulu parochialu i-s'au parutu, ca sunt pré mari. Erau positiunile speseloru avute in decursulu anului pentru lumini, tamaia si untu de lemn; dar tóte cheltuiielele facute erau dovedite cu cuite facute in regula de catra negutiatoriulu, de unde au fost cumperate.

A datu si acésta imprejurare ansa la unele si altele vorbe, dar in sfersitu nepotendu-se documentá contrariulu, comitetulu a luat hotarirea, cá pre viitoriu aceste lucruri sè se cumpere cu mai multa ingrijire si crutiare, si preliminarandu-se o suma mai mica. Celelalte positiuni din socoti aflandu-se in ordine comitetulu a aprobatu socotile, si lucrulu s'a terminatu.

A dóu'a di mergeamu la gara din numit'a comuna, si cociesiulu meu era chiar episcopulu primariu, carele in diu'a precedentu fusese silitu a restituí sum'a de 20 fl. Lu-vedu pre omulu meu, ca dela o vreme voiesce se-mi dica cev'a, dar nu scie, cum se incépa vorb'a.

Intr'unu tardiu inse mi-dise: „apoi cam reu m'ai portatu ieri domnule, si nu me dóre nimicu de bani, dar tí-spunu dreptu, me semtu fórte rusinatu, sum episcopu de 20 de ani, dar un'a cá acést'a nu mi-s'a mai intemplat.“

Voiam, se-lu mangaiu pre bietulu omu, dar nu pré sciau nici eu cum se incepu a-i infacisiá lucrulu. I-am spus, ca nu este nimicu, a o fost o sminta, si ca acum s'a coresu, si ca nimenea nu-i va luá acésta sminta in nume de reu, dupace acum smint'a s'a indreptatu, si deci póte fi liniscitu.

„Apoi asia este, mi-raspunde densulu, dar se vedi domnule, eu facu multe drumuri pentru biserica, si noi asia am fost invetiati, se socotim unde putem mai multu, si ici colo se mai lasám câte cev'a, cá se ni-se platésca drumurile.“

Nu este buna datin'a dvóstra, i-replicaiu eu, pen-truca daca aveti ca episcopi drumuri si cheltuieli in interesulu bisericeii, atunci puneti-le in socóta, si nime nu ve póte se ve bage nici o vina. Ce este dreptu, este dreptu si inaintea ómenilor si inaintea lui Dumnezeu.“

Ce se va fi mai intemplat dupa acést'a nu sciu; dar casulu mi-se pare fórte caracteristicu. Respectivulu episcopu era omu cu stare, si cu tóte acestea nu s'a potutu sè se ocupe de administrarea baniloru bisericeii fara ceva folos. Apoi ce voru fi facendu episcopi mai seraci, Ddiu scie.

Cur'a la acést'a este inse numai controla cât mai aspra, si cât mai désa.

S.

Esercitiile intuitive in scól'a poporala.

Intre materiile si obiectele prescise prin planulu nostru de invetiamentu pentru scól'a poporala, ocupa locu si exercitiile intuitive. Cu tóte acestea ele sunt ignorate si neglese din partea mai multoru invetiatori.

Motivele, din cari unii invetiatori nu iéu in nici o considerare acestu obiectu, vor fi multe; cele mai principale inse potu fi cam urmatórele: a) unii invetiatori sunt dóra de aceea opiniune, cá propunendu exercitiile intuitive, perdu pré multu timpu inzadar, fara de a obtiené vre unu resultatu cât de cât multiamitoriu, b) fiindu acestu obiectu prescisu pentru primii doi ani ai scólei — prin urmare avendu de a face invetiatoriulu cu elevi incepetori si seraci de cunoscintie — propunerea acestui obiectu devine cam obositoria, ceea ce nu-i vine la socotéla, mai vértosu invetiatoriului dedatu la cev'a comoditate.

Nu-mi e scopulu a scrutá mai departe dupa causele, din cari se neglige acestu obiectu, ajunge a spune — si inca din esperientia — ca mai multi invetiatori lu-negliga.

Void inse in cele urmatóre a demustrá, cum-ca propunerea exercitiilor intuitive este indispensabila in scól'a poporala, trebuie se indegetám cât de pe scurtu, care este scopulu si folosulu exercitiilor intuitive.

Esercitiile intuitive in prim'a linia au menitiunea de a introduce pe elevu in scóla si a-lu dedá la disciplina; cáci este sciutu, cumca elevulu incepetoriu, cand pasiesce pentru prim'a óra preste pragulu scólei, nu se scie aflá in si afara de scóla, si aduce cu sine nice datini si naravuri mai multu séu mai pntiena stâncece, de dupa crecerea, de carea a fost partasiu in cas'a parintiloru sei. Aceste datini si naravuri nu se potu sterpí altcum din elevi, decât propunédu-li-se exercitiile intuitive, prin cari in forma de istorióre scurte li-se spune, ce facu copiii buni, cand se scóla demenétia, cum umbla ei pe strada, cum se póta facia de parinti si facia de ómenii, cu cari vinu in atingere, cum siedu ei in scóla, cum se póta in scóla facia de invetiatoriulu si conscolarii sei etc. etc.

Incát pentru disciplinarea prunciloru inainte de a ajunge ei pre man'a invetiatoriului, acést'a ar fi cea mai santa datorintia a parintiloru. Dara cum se asteptám disciplina si disciplinare dela astfeliu de parinti, cari n'au nici idei'a — onóre esceptiuniloru — despre insemnatarea, lips'a si folosulu scólei. In ast'a privintia nici densii nu sunt atât de culpabili, ci totu reulu trebuie cautatu in intunereculu celu grosu, in carele orbecá mass'a poporului nostru de josu, cu câteva decenii mai nainte, in urm'a impregiurariloru fatale si vitrege, ce le pregatise sórtea pe séu'a poporului romanu. Reforme mai esentiale in acést'a privintia nici nu potemu asteptá, pana nu se va redicá generatiunea actuala tenera, carea crescuta sub scutul si ingrijirea nótra in spiritulu, si dupa principiile pedagogiei moderne, — va scí mai bine impliní facia de fiii sei datorintiele sale.

Trecendu acum éra la tem'a nótra propusa, constatám, cumcá exercitiile intuitive au si aceea parte buna, ca prin aplicarea lor se desvólta facultatea cugetării si a judecării eleviloru, cáci ne suprinde adese-ori aflandu-ne in mijloculu micutiloru si punendu-i câte o intrebare, dicu ne suprinde, esperiandu ca densii nu ni dau de locu respunsu, séu ca ni dau nisce respunsuri fórte gresite, ceea ce provine numai de acolo, fiindu ca de o parte cugetarea

si judecat'a loru nu e de feliu desvoltata, éra de alta parte fiindu-cà densii nu sunt pusi in starea de a poté imbracă in cuvinte si frase potrivite ideile cari le posedu despre lumea ce-i incungiura; éra din contra prin exercitiele intuitive dobandescu densii fluiditate si desteritate in vorbire, si sunt gata la momentu a ni dá la intrebările, ce li adresămu, respunsuri corespundietóre; — totodata satisfacemu si acelui postulat pedagogicu, carele pretinde cá in respunsulu elevului sè se cuprinda totdeun'a si intrebarea invetiatorului.

Celu mai insemnatu folosu inse, ce resulta din aplicarea exercitiilor intuitive este: ca prin ele punemu basa tuturor obiectelor preserise pentru invetiamentulu ulterioru, ele sunt fundamentulu, pe carele se cladesce edificiuulu celu maretiu alu invetiamentulu poporalu, care invetiamentu, de sene se intielege, si de aci inainte are se fia intuitivu.

Este dara nebasata opiniunea acelor'a, cari dóra sustienu, cumcà prin exercitiile intuitive s'ar perde timpulu inzadar, càci timpulu perdutu in primii doi ani, se castiga indiecitu si insutitu prin progresulu celu repede si siguru ce-lu ajungemu mai tardiu; la din contra fara cunosciintie preliminarie castigate prin exercitiile intuitive din tóte obiectele, mersulu invetiamentulu devine mai greoiu, tóte cele propuse aparu inaintea eleviloru cá lucruri nóue si cu totul streine.

Aceea este adeveratu, cumcà propunerea exercitiilor intuitive e obositória, càci afara de aceea ca pruncii, caror'a li-se propune acestu obiectu, sunt cei mai putienu desvoltati, se recere inca cá invetiatorulu se vorbésca in continuu, se vorbésca multu, ceeace in adeveru obosese, dar cu atátu mai usióra va fi sarcin'a invetiatorulu mai tardiu, dupa ce s'a oblitu calea prin exercitiile intuitive. — Au nu vedem insine cât de usioru zidesce architectulu, carele a pusu deja fundamentulu edificiuulu, si apoi are la indemana materialulu necesariu la zidire, precum si lucratori desteri si bine deprinsi.

Tochmai asia sta treb'a si cu invetiamentulu, dupa ce invetiatorulu a pusu bas'a, apoi a adunatu materialulu trebuintiosu, si in fine si-a formatu si elevi luminati si capabili pentru invetiamentu, va avé numai sè se bucre de rezultatele frumóse, ce le va obtiené in tóte obiectele, cari le propune.

Aretandu eu deci in cele espuse avantajiele cele mari, oferite scólei poporale prin exercitiile intuitive, totodata recomendu cu tóta caldur'a aceluor frati invetiatori, cari nu s'au ocupatu in trecutu, cá celu putienu in viitoriu sè se ocupe cât mai seriosu, si se puna mai mare pondu pre propunerea sistematica a exercitiilor intuitive, si atunci fia siguri, ca ostenelele lor vor fi incoronate in curendu de succesulu doritu.

Jabaru, in lun'a lui Iuniu 1887.

Pavelu Stoic'a,
preotu-invet.

Atitudinea invetiatorulu nostru poporalu in oficiulu seu.

Erá unu timpu, cand scól'a poporala, acestu foculariu alu culturei nóstre nationale, nu éra aceea ce e astadi, si ce va fi póte preste cateva decenii. — Erá unu timpu, cand scól'a poporala éra inca in fascia, cand cerculu seu de activitate se marginea numai la câteva obiecte de invetiamentu, bunaóra: religiune, cetire, scriere si socóta. Invetiatorii acestoru scóle erau nisce ómeni cu putiena pregatire. Acelea timpuri inse au trecutu. Lumea a inaintatu, si cu dens'a atát scól'a poporala cât si cerculu ei

de activitate, a luat dimensiuni totu mai mari. — Suntem acum la finea seculului alu nóuesprediecelea, la finea seculului, asia numitu alu luminiloru.

Activitatea scólei poporale din acestu seclu, inca si are aceea dimensiune, conform càrei'a, dens'a inca se póta servi de o adeverata lumina. — Nu-e destul acum a se propune numai religiunea, cetirea, scrierea si socóta; si timpulu de acum mai pretinde a se propune in scól'a poporala si geografi'a, fisic'a, istori'a etc.

Ei bine! Dar aceste cunoscintie potu fi propuse numai de unu omu calificatu anume pentru gréu'a chiamare invetiatorésca.

Tóte popórele culte si-au invetiatorii lor bine pregatiti, invetiatori demni si pe deplinu calificati pentru carier'a invetiatorésca, invetiatori cari sunt la culmea chiamării lor.

Poporulu romanescu inse, dorere, se bucura de preaputieni invetiatori, cari sunt la locul lor, si cari si-pri-cepu din d'ajunsu greu'a si sant'a loru chiamare.

Si óre care se fie caus'a la acésta?

De siguru cá nu póte fi alt'a, de cât aceea, cá tenerii nostri romani, cari au cât de cât mai multe pregatiri, dispretiuescu acésta frumósa chiamare; nu voescu a imbracisá carier'a ce a avut'o chiar Mantuatoriuulu luméi, carele inca a fostu invetiatoriu. Nu càci, vedi Dómne, e pré deositoriu pentru unu coconasiu a fi dascalu; e pré greu — se intielege — a siedé cât e drag'a de di in aerulu acel'a infectatu alu scólei, si a-si sparge pieptulu cu pruncii. Mai bine e a fi preotu, notariu etc., càci e oficiu si mai usioru si mai onorabilu de cât a unui dascalu satescu. Mai usioru si mai onorabilu, dieu; dar fara invetiatori nu potemu fi, càci déca nu vom avé invetiatori, nu vom avé nici preoti, nici notari, nici advocati etc. Toti acesti'a trebue se tréca mai antaiu prin manile dascaliloru, cá se póta deveni in positiunile lor.

Toti càti au numai ceva invetiatura, au se o multumésca acést'a in prim'a linia invetiatorulu poporalu, au se o multumésca abecedariulu din scól'a poporala. — Vedem deci, cá fara invetiatori nu potém fi. — Cei cu calificatiune mai buna inse, nu voescu a fi invetiatori.

Ce se facem dara?

La totu casulu vom fi necessitati a pregatí invetiatori si din acei teneri, cari au dóra mai putiena calificatiune, mai putiene cunoscintie.

Scól'a poporala de astadi pretinde dela invetiatorulu seu multe si varie cunoscintie; pretinde dela densulu o calificatiune cu multu mai superióra de cât calificatiunea invetiatoriloru celoru inainte de ast'a cu câteva dieci de ani. — Scól'a poporala din timpulu nostru trebue se puna basa tuturor cunoscintieloru, de cari are omulu lipsa in viétia, fia densulu in ori ce positiune sociala. Cunoscintiele, propuse in scól'a poporala moderna, sunt fórté varie. Invetiatorulu poporalu trebue se si-le insusiesca tóte aceste cunoscintie. Ba mai multu! Invetiatorulu, cá se-si pastreze autoritatea s'a facia de copii, trebue se-i coversiesca pe acesti'a in invetiatura; densulu prin urmare e necessitatu a-si castigá siesi cu multu mai multe cunoscintie de cât acelea, ce densulu are de a le propune eleviloru sei. Invetiatorii de astadi deci cari n'au inca destule pregatiri, cari nu sunt inca la culmea chiamării lor, sunt necessitati, si au datorinti'a de a se mai pregatí, de a mai studiá, de a se mai calificá si cá ómeni privati.

Dar tochmai in acestu punctu se ivesce o pedeca destul de mare, carea pedeca nu póte fi delaturata de bietulu invetiatoriu. Acésta pedeca e starea cea misera materiala a invetiatorulu nostru poporalu. Salariulu atát de

slabu si atât de miserabilu i-face pedeci bietului invetiatoriu la ori-ce incercare ce ar face-o in interesulu cualificatiunei sale.

A-si voi se sciu, cum se vá cultivá si cum va poté studiá unu astfelu de invetiatoriu, carele salariu micutiú avendu, va fi avisatu a-si castigá prin alte ocupatiuni laterale pana cea de tóte dilele pentru sine si pentru famili'a s'a. — Óre mai veniér in gandu unui astfelu de invetiatoriu, cá din salariulu seu micutiú, sè se aboneze la vre-o fóia, séu se-si procure vre-o carte si, in timpulu liberu, sè se ocupe cu cetitulu etc., — cand elu si famili'a s'a e lipsitu de mijlócele de traiu, si nu scie cá, ce va face, si de unde i-si va castigá pane copiiloru pentru diu'a de mane! — Aici ar trebui se-si indrepte privirile toti acei'a, cari cunoscú, si sciu ce si cât se pretinde dela invetiatoriulu nostru poporalu, si cari cunoscú si sciu trist'a positiune, in carea se afla invetiatoriulu materialminte.

Si óre poporulu nostru se nu póta dá nimicu mai multu dela sine pentru invetiatorii lui?

Mie celu putienu, asia mi-vine a crede, cá poporulu nostru bucuros ar dá dela sine cev'a mai multu pentru invetiatorii sei, — de cumv'a nu s'ar aflá printre densulu astfelu de ómeni, cari pentru invidi'a loru personala, numai ca nu sfatuiescu poporulu se amelioreze salariulu sermanului invetiatoriu, ci lucra pe ascunsu si pe facia, cá se mai rupa si din acel'a micutiú ce-lu are, si carele si asia nu-i ajunge pentru sustinerea s'a si a familiei sale. — Ba, ce e mai multu! Sunt unii ómeni astfelu de reutaciosi, incat nu se sfiescu a lucrá intr'acolo, cá invetiatoriulu se nu-si capete nici acel'u micu salariu la timpulu seu; cáci, vedi Dómne, afla o placere intr'aceea cand vedu cá invetiatoriulu duce lipsa de mijlócele de traiu. —

Rusine astorfeliu de ómeni reutaciosi!

Se-mi ierte onoratii cetitori indrasné'l'a, dar asia credu, ca a vorbi adeverulu, nu e pecatu.

Abia de unu anu sum in oficiulu invetiatorescu, si m'am potutu convinge pe deplinu, despre trist'a positiune in carea se afla invetiatoriulu poporalu, in viét'i'a sa de invetiatoriu.

Si inc'odata dicu, cá poporulu nostru ar dá bucuros invetiatoriulu aceea ce i-se cuvine, cáci multi traescu din sudórea lui, cari numai bine nu-i facu, deci dara, déca au parte acei'a de poterea lui, pentru ce nu mai bine invetiatorii, cari intr'adeveru lucra si se ostenescu pentru binele si inaintarea s'a?!

E timpulu supremu, cá si ómenii nostri se-si deschida odața ochii mintii loru si se véda, cá avem lipsa de scóle bune, de invetiatori harnici. — Óre nu vedu densii destulu de bine, cá trebuie se portámu o lupta continua pentru esistintia! — Cu ce felu de sabia, vom luptá pentru esistintia nóstra, déca nu cu aceea sabia cu carea au invinsu si invingu tóte popórele culte, cu sabi'a „culturei nationale!“

Dar cá se avem cultura nationala, trebuie se avem scóle bune, cáci cultur'a in scóle se fauresce; ér cá se avem scóle bune, avem lipsa de invetiatori harnici, de invetiatori, cari lucra, si sunt capaci de a lucrá pentru binele si progresulu nostru culturalu.

Ómenii, cari dorescu si voescu cultivarea si inaintarea bunului nostru poporu romanescu, ar trebui sè se intereseze multu mai multu de scólele si de invetiatorii loru. Se nu invidiám pre bietii invetiatori, cáci nu-su de invidiatu, ci de compatinitu. Se sfatuimú poporulu, cá incát li-e posibilu, se amelioreze miculu salariu alu invetiatoriului, cáci avendu invetiatoriulu unu salariu mai bunisioru, din carele se se póta sustinena, nu va fi necesitatu a se ocupá cu alte lucruri, cá se-si castige traiulu vietii,

ci scól'a va fi pentru densulu prim'a si ultim'a ocupatiune. Avendu apoi invetiatoriulu unu salariu cât de cât mai bunu, va poté spesá cativ'a florini si pentru diuare, cárti etc.; ér in timpulu liberu nu se va ocupá invetiatoriulu cu sap'a, cós'a etc., — ci va ceti si se va cualificá pe sine; ér fiind densulu cualificatu, va face progresu in scóla, si prin aceea-si-va implini intr'adever missiunea s'a santa. —

Popórele cele culte, despre cari am disu cá au invetiatori buni, invetiatori cualificati, acelea se si ingrijescú mai altcum de invetiatorii loru.

Voindu deci si noi cá invetiatorii nostri poporali se-si implinésca pe deplinu greu'a loru vocatiune, si voindu cá invetiatorii nostri se fie cu trupu cu sufletu pentru scóla si pentru progresu, si in greulu loru oficiu se nu mai fie conturbati prin lipsele de traiu si sustinere: trebuie se li-dám aceea ce li-se cuvine, ér nu o léfa câte o data mai slaba cá a unui servitoriu; cáci „vrednicu este lucratoriulu de plat'a sa!“

Nicolau Carabasiu,
invetiatoriu.

Iosif Seracin

vice-colonelu c. r. pensionatu, cunoscutu in cele mai in-departate cercuri ale societáti romane din Ungari'a si Transilvani'a, nu mai este intre cei vii. Impartasimú aci anun-tiulu funebralu:

Subscrisii cu inim'a sfasiéta de durere anuntiam mórtea prea ibitului nostru tata, frate, unchiu si cumnata **Iosif Seracin**, vice-colonelu c. r. in pensiune, proprietariu alu crucei militare pentru merite si alu medaliei de resbelu, vice-presiedinte alu comitetului comunitáti de avere a fostului regimentu conf. rom. ban. Nr. 13, deputatu la Sinodulu eparchialu alu diecesei gr. or. romane a Caransebesiului, membru alu comitetului municipalu a Comitatului Carasiu-Severinu, presiedintele comitetului par. gr. or. si alu societáti de agricultura din Caransebesiu, representantu orasienescu, carele dupa scurte suferintie a reposatu in 28. Iunie 1887 la 5¹/₄ óre dupa amédi in etate de 63 de ani.

Remasitiile pamentesci ale scumpului reposatu se vor asiediá spre odichna eterna Joi in 30. Iunie cal. nou la 3 óre dupa amédi in cript'a familiei Seracin din cimiteriulu gr. or. rom. din locu. Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuvantatu! Caransebesiu, in 29. Iunie 1887. **Mari'a Seracin** cá fiica, **Teodoru Seracin** colonelu c. r. cá frate. **Alexandrin'a Seracin** cá sora. **Friederic'a Seracin** nas. **Rahbles** cá cumnata. **Alexandru Seracin**, **Elisabet'a Seracin**, **Margaret'a Seracin**, cá nepotu si nepóte.

Reposatulu vice-colonelu s'a nascutu la anulu 1842 in Caransebesiu. Tatalu seu a fost locoteninte, carele au cautatu se dea o crescere alésa fiiloru sei.

Dupa absolvarea scólelor militare din Caransebesiu reposatulu fú tramisu la scól'a de atunci renumita militara din Gratz numita: *compagnia cadetiloru* si dupa absolvarea cursului scólei de cadeti reintorsu in anulu 1840 in loculu seu natalu, fú aplicatu inca cá cadetu de profesoru la scól'a de regimentu; inaintându in anulu 1845 la gradulu de locoteninte, tot in regimentulu seu natalu remase si mai departe cá profesoru la scól'a de regimentu. In viforosulu anu 1848/9 comandate fiind fiind 2 batalióne ale regimentului conf. rom. ban. Nr. 13 in Itali'a, locotenintele Seracin fú vulneratu la Ferrara.

Dupa restabilirea păcii si ordinii reintorcându-se regimentulu casa densulu se bucură de pace numai pana in anulu 1854, cand din caus'a rebelului orientalu acestu regimentu primí ordinulu a se alaturá la corpulu austriacu de armata spre a ocupá Munteni'a si Moldov'a. Statulu majoru alu regimentului s'a aflatu in Galati aprópe 2 ani adeva pana la anulu 1856. Trei ani dupa aceea si anume in anulu 1859 declarându-se resbelu Piemontului, in alu carui'a ajutoriu sarí Franci'a, regimentulu nostru éra-si merse in Itali'a si Tirolu inse de asta data fara de a mai intrá in vre-o actiune mai seriósa. Reposatulu a participatu numai in espeditiunea a dóu'a in Tirolu. Cu ocaziunea reinfintiarei Episcopiei Caransebesiului in anulu 1865 Seracin érá capitánu si comandantulu companiei Caransebesiului, si in acésta calitate a contribuitu si elu multu la invingerea diferiteloru pedeci si dificultáti, ce se puneau in calea reactivárii. In resbelulu cu prusienii din anulu 1866 regimentulu nostru rom. ban. Nr. 13 a fost singurulu regimentu de granitiá, pe carele l'a cerutu expresu comandantele supremu alu armatei de nord Benedek sub comand'a s'a, si in batali'a dela Königsgratz pentru bravur'a s'a regimentulu a fost anume laudatu, ceea-ce se vede din ordinulu de di alu comand. de corpu, archiducele Ernest. In acést'a campanie Seracin a luat parte cá capitánu si s'a intorsu acasa cá majoru decoratu cu crucea militara pentru merite. Cu ocaziunea desfiintiarei granitiei militare banatiene in anulu 1872 majorulu Seracin fu transferatu la regimentulu croatu confiniaru numitu de Brad cu resiedinti'a in Vinkoveze, dar la ordinu mai inaltu remase inca in Caransebesiu cá presiedinte la comisiunea locala instituita pentru rescumperarea resp. radicarea servituteloru silvanale ale fostiloru graniceri, si in acésta calitate elu a desvoltatu zelu raru si o activitate neobosita in favorulu fostiloru graniceri incát cu tot dreptulu se póte dice, cá elu a pusu temeli'a pentru impartirea paduriloru si bine érá, déca elu remanea pana la sfersitu in fruntea amintitei comisiuni locale, cáci desi nu érá scutitu de óresi-cari mici slabiciuni omenesci, dar avea o inima buna, i-si punea sufletulu pentru buna starea acelu poporu, din care esise elu, pentru graniceri. Dar intrigile, tiesute fatisiu si in ascunsu, cari acum nu le putem descrie fiindu inca respectivele persóne in viétia, i-lu delaturara dela postulu de presiedinte alu comisiunii locale si acestu postu fu ocupatu prin unu vice-colonelu ung. reg. dela militi'a teritoriala. Éste caracteristica o apostrofare din aceste timpuri a Baronului Scudier, comandantele de atunci militarulu din Timisiórá si comisaru regescu pentru provincializare, catra majorulu Seracin, carele fatia cu numitulu comandante i-si luase indrasnéla a aperá interesele fostiloru graniceri: *Ja wollen Sie denn die Grenze noch mit den Zähnen aufrechterhalten. Sie sehen ja, es ist alles vergeblich.* (Da bine! Dt'a vrei se sustieni cu dintii graniti'a. Vedi bine, cá tóte incordarile sunt zadarnice.) Seracin trebui se-si ocupe postulu seu in regimentulu susnumitu croatu, érá mai tardiu dupa provincializarea si a granitiei croate fu transferatu la regimentulu de linie Regele Bavariei in care inaintá la gradulu de vice-colonelu si nu multu dupa aceea — ivindu-i-se ból'a de inima, care i-a si curmatu firulu vietiei si implinindu 40 de ani de serviciu cu computarea aniloru de resbelu — la cererea lui propria fu pensionatu la anulu 1875.

Din viéti'a reposatului mai amintim si remarcabil'a impregiurare, cá dupa aflarea corónei Ungariei in triungiulu ce i-lu forméza ríulu Cern'a la versarea lui in Dunare in 8. Septemvre 1853 — Seracin cá prim locoteninte sub conducerea capitánului Pethó cu locotenintii Adamescu si Iacobiei si cu sergentii Isai'a

Stoic'a de Hatiegu si Móter in compagni'a de elita alésa din intregulu regimentu conf. rom. ban. Nr. 13 spre a duce corón'a la Bud'a si de aci la Vien'a si éra-si inapoi la Bud'a unde se afla si astadi — cá Seracin a luat parte la tóte festivitétile acelu actu memorabilu in istori'a patriei nóstre. Este bine a ni insemná si asemenea lucruri pentru generatiunea viitóre si ale scapá de uitare.

In retragere totdeún'a s'a interesatu de cursulu afaceriloru nóstre nationale-bisericesci si scolare. Elu a fostu deputatu la mai tóte congresele bis. si sínódele nóstre eparchiali, érá dela finea anului 1879 incóce a fost neinteruptu vice-presiedinte alu comitetului comunitáti de avere si si in acést'a a s'a calitate a desvoltatu zelu neobositu, o activitate si diligintia rara. In tóte afacerile nóstre elu unde a pututu, ne a sprijitu cu fapt'a si cu cuventulu, de aceea nici elu n'a pututu remenea nepersecutatu din partea acelor'a, cari urescu tot ce este romanescu.—

Cu vice-colonelulu Seracin se cobóra in mormentu unu vechiu si bunu luptatoriu alu bisericeii si natiunei nóstre si si acum trebuie se damu spresiune durerei nóstre, cá sirulu acestoru luptatori in aceste timpuri indoitu de grele devine tot mai raru si cá generatiunea, ce ne urméza, pare a mosteni mai multu slabiciuni, de cât virtutile inaintasiloru ei.

Astrucarea remasitieloru pamentesci s'a indeplinitu cu onorurile civile si militare cuvenite Joi in 30. Iunie nou la 3 óre dupa amédi, participandu la acestu tristu actu publicu fórté numerosu din tóte clasele societáti. Sicriulu érá acoperitu de o suma de cununi de flori, intre care amintim pe acelea ale familiei, ale Episcopiei si ale societáti de agricultura din locu. Serviciulu funebru la oficiatu preacuviosulu parinte protosincelu F. Must'a cu asistinti'a preotiloru locali, tienendu tot Preacuviosu'a s'a si cuventarea funebrala, ce a storsu lacrimi intregului auditoriu. Societatea romana de cântari asemenea a participatu in corpore cu drapelulu ei, executandu alternativu cântarile funebrale cu corulu teologiloru si pedagogiloru din locu.

Incheiendu i-i dicemu si noi: dormi in pace! pasagere ostenite!

D i v e r s e .

* *Pré Cuviosu'a S'a* parintele archimandritu si prepositu alu santei manastirii Hodosiu-Bodrogu *Corneliu Zsifcoviciu*, a fost numitu de prepositu alu manastirei Mesiciu in eparchi'a Versietiuului: Pré Cuviosu'a S'a a plecatu Sambeta in 20. Iunie cal. vechiu anulu curentu spre a-si ocupá nou'a functiune. La despartirea Pré Cuviosiei Sale de manastirea Hodosiu-Bodrogu, carei'a i-a servitu cu demnitate in calitate de prepositu 33 de ani si optu luni a fost de facia in reprezentanti'a eparchiei aradane Pré Santi'a S'a parintele Episcopu *Ioan Metianu*, si asesorulu consistorialu *David Nicóra* pentru luarea in primire a averei santei manastiri, precum si in calitate de fiu sufletesci ai Pré Cuviosiei Sale parintele protosincelu *Iosif Goldisiu* si ieromonachulu *Augustin Hamsea*, de asemenea si poporulu din comunele Bodrogulu vechiu si nou, carele venise in numeru mare spre a-si luá remasu bunu dela pastoriulu seu sufletescu.

Felicitám pre Pré Cuviosu'a S'a pentru nóu'a functiune, si-i dorim, cá Ddieu se-lu tiena intru multi fericiiti ani!

* *Dlu Ioanu Rocsinu*, fiulu repausatului parochu din Michirechiu, precum suntem informati in 15. Augustu n. a. c. va deschide o aptoteca in Ceic'a-magiara,

comitatulu Bihorului, prin ce sperăm, ca va face mari servitii poporului nostru din acele părți.

Concurs.

Pentru conferirea stipendiilor vacante din „**fundațiunea lui Gozsdu**“ pe anulu 1887/8 de câte 300 fl. 400 fl. si 500 fl. pentru studiile mai înalte, si in casu de graduatiune de câte 60 fl. 120 fl. si 180 fl. pentru scótele medii si inferióre se escrie concursu sub urmatóarele conditiuni :

1) Concurrentii se documenteze, că sunt fii de cetățeni ungari si se tienu de biseric'a orientala romana si studiéza la vre unu institutu publicu din patrie cu succesu bunu si că nu sunt in stare a se sustiene la studii din averea proprie sau a parintilor lor;

2) La conferirea stipendiilor vor avea preferintia cei mai înaintati in studii si in calcule, afara de acést'a — pentru anulu curentu — cei ce vor ascultá studiile montanistice ;

3) Cei ce vor se studieze la vre unu institutu afara din patrie, au se-si motiveze pe deplinu acést'a necesitate, că se li se esopereze concessiunea ministeriala, fara de care stipendiulu in strainatate nu se póte asigná ;

4) Petitiunile instruite cu tóte documentele necesari sunt a-se adresá la cancelari'a „**fundațiunei lui Gozsdu**“ (Budapesta, Király-utza Nr. 13.) pana la **1-a Augustu a. c. calend. nou.**

5) Totdeodata se provóca fostii stipendisti, ca pana la **1-a Augustu a. c.**, se arete rezultatulu studiilor din anulu scolasticu 1886/7, că altcum li se vor sistá stipendiulu avutu.

Budapest'a, 1. Iuliu 1887.

Comitetulu.

In alumneulu fundațiunei „**Zsiga**“-iane din Oradea-mare se primescu gratuitu pe anulu scol. 1887/8 inca trei elevi romani greco-orientali si studenti de gimnasiu, scótele reale séu la academi'a de drepturi din locu.

Recursele ajustate cu :

Testimoniu scolasticu, Atestatu de seracia si Certificatu medicalu despre vaccinare si starea sanitara, sunt a se adresá catra Senatulu subsemnatu si pana la **29. Iuliu calend. v. (10 Augustu c. nou) a. c.**, a-se tramite la adres'a „**Veneratului Consistoriu gr. or. rom. in Oradea-mare — N.-Várád**, — uri utcza 401 sz.“

Oradea-mare, 17/29. Iuniu 1887.

Senatulu fundațiunei „**Zsiga**“-iane din Oradea-mare.

Comitetulu parochialu din Dieci, prin decisulu seu din 24. Iuniu v. a. c. publica concursu pe statiunea invetiatorésca din **Dieci**, inspectoratulu Iosasielu, protopresviteratulu Buteni ; pe langa urmatóarele emoluminte :

1) In bani gat'a 180 fl. v. a. ; 2) In bucate gráu 8 cubule, cucuruзу 6 cubule ; 3) Lemne pentru scóla si invetiatoriu 12 stingeni ; 4) Fênu 200 portiuni, séu 20 maji vechi ; 5) Spese conferentiale 5 fl. v. a. ; 6) Spese scripturistice 5 fl. v. a. ; 7) Dela liturgi pentru vii si morti 20 cr. ; 8) Cuartiru, grajdii pentru vite, si gradina corespunzátóre.

Afara de aceste emoluminte, daca alesulu invetiatoriu va aretá in viitoriu progresu in invetiatura cu pruncii scolari, — comitetulu parochialu se deobliga a-i ameliorá salariulu dupa meritu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, snnt avisati, recoursele sale providute cu : 1) Testimoniu despre absolvarea sciintieloru pedagogice, 2) Testimoniu de cualifica-

tiune, 3) Testimoniu de limb'a magiara in intielesulu art. 6. a legii din an. 1879. 4) Atestatu de botezu, 5) Certificatu de moralitate si conduita de pana acum.

Preferiti vor fi, carii posedu limb'a magiara. Tenerii absoluti preparandi cu testimoniulu bunu, inca sunt admisi la alegere, cu acelu deobligamentu, că in viitoriu se vor supune celoralalte esamone prescise de lege.

Deci competitorii la acestu postu sunt poftiti a-se presentá înainte de alegere la st'a biseric'a, spre a-se face cunoscuti poporului.

Recursele, adresate comitetulu parochialu din Dieci, — se-le trimita subscrisului inspectoru scol. cercualu per **Al-Csill** in Diecs, pana la **20. Iuliu (1. Augustu) a. c.**, in carea di se va tienea alegerea.

Dieci, 24. Iuniu v. 1887.

Din siedinti'a comitetulu parochialu :

Georgiu Lupsi'a, m. p.

preotu presiedintele com. par. inspectoru scol. cercualu.

—□—

Pre bas'a ordinatiunei Ven. Consistoriu din 21. Maiu 1887. Nr. 1734 si 1754, prin acést'a se escrie concursu pre parochi'a vacanta din **Ghirocu**, carea este de clas'a II (dóu'a), cu terminu de alegere pre **2/14. Augustu a. c.**

Emolumintele impreunate cu acést'a parochia sunt :

a) Un'a sessie de pamentu aratoriu de 30 jugere ;
b) Birulu si stol'a usuata pana aci in comuna dela 167 case ; cari laolalta dau venitulu anualu siguru de 600 fl. v. a.

Competentii au a-se presentá in biseric'a din **Ghirocu**, spre a-si aretá desteritatea in cantari si oratori'a bisericésca, si a-si substerne recoursele instruate conform Statulu organicu si Regulamentulu pentru parochii, adresate comitetulu parochialu din **Ghirocu**, Reverendissimulu **Domnu Meletiu Dregheciu**, protopresviteru in **Timisiór'a**, celu multa pana in **30. Iuliu a. c.**

In fine se anotéza că preotii séu teologii competenti, cu clasificatiune de clas'a I., vor fi preferiti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **MELETIU DREGHICIU, m. p.** protopresviterulu **Timisiorii**.

—□—

Pentru deplinirea postulu de capelanu temporalu, sistemisatu prin decisulu Ven. Consistoriu din 21. Maiu a. c. Nr. 1717, pre langa parochi'a de prim'a classa a parochulu si asesorulu consistorialu **Ioan Damsi'a** din **Seceani**, protopresviteratulu **Timisiorii**, prin acést'a se escrie concursu, cu terminu de alegere pe **9/21. Augustu an. curentu**.

Emolumintele sunt : jumetate din tóte venitele parochiale.

Dela recurrenti se recere cualificatiune pentru parochiile de class'a prima. Se mai recere ca se se presenteze in biseric'a din **Seceani**, spre a-si arata desteritatea lor in cantari si oratori'a bisericésca.

In fine recurrentii au a-si substerne recoursele lor, adresate Comitetulu par. din **Seceani**, Reverendissimulu **Domnu Meletiu Dregheciu** Ppresviteru in **Timisiór'a**, pana in **6/18. Augustu. a. c.**

Seceani, 21. Iuniu 1887.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : **MELETIU DREGHICIU, m. p.** protopresviterulu **Timisiorii**.

—□—

Conform ordinatiunei Venerabilulu Consistoriu diecesanu dto 23. Maiu a. c. Nr. 1527., se publica concursu

de nou pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a a II-a de nou infiintata in **Zarandu**, (inspectoratulul Siepreusiului, Comitatulu Aradului, protopopiatulu Borosineului) cu terminu de alegere pe **20. Iuliu st. v.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gat'a 300 fl. 2) siese orgii lemne. 3) Cuartiru esarendatu de comun'a bisericesca. 4) Dela inmormentari din un'a parochia stolele indatinate.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documenteze, ca posedu testimoniu de preparandia, de cualificatiune, de limb'a magiara si de portarea loru morala de pana acum.

Recursele astfeliu instruite si adresate comitetului parochialu din **Zarandu**, sunt a-se trimite subscrisului inspectoru in **Miske**, u. p. **Nagy-Zerénd** pana in **16. Iuliu**, avendu recurentii in vre-o Dumineca ori serbatóre a-se presentá la sant'a biserica, pentru de a-si aretá desteritate in cântu si tipicu.

Misc'a (**Miske**) **21. 21. Iuniu 1887. st. v.**

Ioanu Avramu, m. p.
parochu si inspect. scl.

In urmare ordinatiunei Venerabilului Consistoriu diecesanu dto **23. Maiu a. c. Nr. 1608.** prin acést'a se escrie concursu pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scól'a a II-a devenita vacanta din **Somoschesiu**, (inspectoratulul Siepreusiului, Comitatulu Aradului, protopopiatulu Borosineului) cu terminu de alegere pe **26. Iuliu a. c. st. vechiu.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gat'a 240 fl. 2) Pentru conferintia 10 fl. 3) Scripturistica dupa necesitate. 4) 12 orgii de lemne. 5) Cuartiru naturalu cu gradina de legumi. 6) Dela inmormentari unde va fi pofítu stolele indatinate.

Aspirantii la acestu postu, sunt avisati, recursele loru provideute cu tóte documintele prescise, si cu decretulu despre depunerea esamenului din limb'a magiara — adresate comitetului parochialu din **Siomoschesiu**, a le trimite subscrisului inclusive pana la **23. Iuliu a. c. st. v.** in **Miske** u. p. **Nagy-Zerénd**, éra sub durat'a concursului sè se presenteze in cutare di de serbatóre la biserica, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Misc'a (**Miske**) **21. Iuniu 1887. st. v.**

Ioanu Avramu, m. p.
parochu si inspect. scl.

Conform ordinatiunei Venerabilului Consistoriu din **9. Aprilie a. c. Nr. 1385**, se publica concursu pe statiunea invetiatorésca din **Cutin'a**, protopresviteratulul Belintiu, inspectoratulul Leocusesciu, cu urmatórea dotatiune: 1) in bani gat'a 100 fl. 2) pentru clisa, lumini si sare 55 fl. 3) 8 orgii lemne din care are a-se incaldi si scól'a, 4) 39 meti bucate in bómbe, 2 partii cucuzu si 1 grâu, 5) pentru conferintia 10 fl. 6) scripturistica 5 fl. 7) 3 jugere pamentu, parte aratoriu si parte fenatiu; cortelu liberu si gradina de legumi de 400.

Doritorii de a cuprinde acést'a statiune pe langa representarea in vre-o Dumineca, in biserica de acolo, au a-si substerne recursele in 2 esemplare, pana in **23. Augustu a. c. n.** per **Lugos**, post'a ultima **Balinez** subscrisului inspectoru de scóle, — in carea di va fi si alegerea. **Leocusesciu**, in **14. Iunie 1887.**

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **ADAM ROS'A**, m. p. inspectoru scol.

Devenindu postulu invetiatorescu din comun'a **Chesintiu**, dela clas'a a II-a vacantu prin mórtea fostului invetiatoriu **Nicolau Teodorescu**, se escrie concursu pana in **20. Iuliu a. c. st. vechiu** in carea di va fi si alegerea.

Emolumente anuale sunt:

1) Cortelu liberu cu gradina de 600 stangeni pentru legumi, 2) in bani gat'a 176 fl. 80 cr. v. 3) pentru conferintia 10 fl. v. a. 4) pentru pausialu 5 fl. v. a. 5) 60 meti de grâu, 6) 14 stangeni lemne din cari se vá incaldi si scóla, 7) 4 jugere de pamentu aratoriu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se-si trimita recursele ajustate conform presciselor „Statutului organicu“ adresate Comitetului parochialu **Dlui inspectoru Iosifu Gradinariu** in **Seceani** u. p. **Vinga**, pana in presér'a alegerii avend de a-se presentá intr'o Dumineca ori serbatóre la sant'a biserica spre a-si aretá desteritatea in cantarile bisericesci si in tipicu.

Chesintiu, in **23. Iuniu 1887.**

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **IOSIF GRADINARIU**, m. p. inspectoru de scóle.

Pentru deplinirea vacantei statiuni invetiatoresci din **Corbesci**, se escrie concursu cu terminu de **30 zile dela prim'a publicare.**

Emolumintele sunt:

1) Salariu in bani 110 fl. 2) in naturalie 6 cubule grâu, 6 cubule cucuruza; 12 orgii de lemne, din care e a-se incaldi si localitatea de invetiamentu; — pentru fênu 24 fl. 3) cortelu liberu si gradina de legume.

Cei cari dorescu se ocupe acést'a statiune, au se-si adreseze recursele loru comitetului parochialu din **Corbesci**, si se le trimitia subscrisului protopopu in **M.-Radna** — pana la supranumitulul terminu.

Corbesci, **17. Iuniu 1887.**

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **VASILE BELESIU**, m. p. protopopu in **M.-Radna.**

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Jac'a (Zsáka)**, inspectoratulul Oradii-mari, se escrie concursu, cu terminu de alegere pe Dumineca in **19/31. Iuliu a. c.**

Emolumintele: 100 fl. in bani numerari; 16 cubule si dóue mesure grâu de pâne; — banii si grâulu se solvescu respective mesura anticipativu in rate treilunare; — $\frac{1}{4}$ sessiune de pamentu aretoriu dimpreuna cu dreptulu ee pasiunatu, — pentru lucrarea pamentului comun'a bisericesca solvescu invetiatoriuului 15 fl.; — stólele: dela mortu mare 1 fl., dela mortu micu 50 cr., dela cununii 90 cr.; — pentru conferintiele invetiatoresci are dela comun'a bisericesca trasura in natura si 60 cr. la di; cortelu liberu cu gradina de legumi.

Recursele ajustate conform presciseloru statutului organicu si §-lui 6. art. XVIII din 1879, — adresate comitetului parochialu, — se tramita subscrisului in **Zsáka** u. p. **Furta**, pana inclusive **16/28. Iuliu a. c.** avendu recurentii in vre-o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in biserica din locu, spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA**, m. p. protopresviteru inspectoru de scóle.